stració Catalana

425

femineu

Núm. 52

Barcelona 30 Juliol 1911

EN LES PLATGES BARCELONINES

L'EDUCAMENT DE LES NOYES

HABITUATS a la rutina, senyora y majora nostra, tanquèm los ulls a les coses pràctiques.

Tota la nostra vida es plena d'errades fonamentals. Axís, per no remarcarne més qu'una, l'educament de les nenes y manca dels conexements indispensables, substituhintlos per altres d'utilitat més escatible. D'aquí que, com a conseqüencia, les que no ho necessiten no saben a qu'entregarse, donant al passeig y al luxe, una importancia de la qual haurían de carèxer y que, moltes voltes, les condueix a extrems ben sensibles y malhaurats.

Es de conveniencia, lo més aviat que's pugui, tractar el concepte de la escola. La escola, sotjantho ab cara, no ha d'esser més qu'una preparació de la vida, un lloch hont s'esmolin armes per vèncer en lo combat de sempre. Han les nenes en la escola, donchs, d'apendre lo qu'haurà de servirlos, los primers rudiments de lo qu'en lo demà, al trobarse soles, les ajudarà en la tasca qu'han de portar a terme, axís en lo seu aspecte fatal y imprescindible, com en lo que podríem anomenar de lliure albir.

Completament al revés, dissortosament, es lo que s'acostuma a fer en l'actualitat, sens dubte enlluhernats per la tonta creencia de que l'educament se reduheix a ensenyar unes quantes nocions, generalment forsa respectables, y unes quantes feynes d'ornament.

Es cert qu'una gran part de nenes, obligades per la tiranía de les consuetuts, sabràn conduhirse lo suficient per endegar mitjanament la casa, emperò axò ho faràn d'una manera vulgar, sens esma de lo qu'executen. Mes aquestes feynes, tan prosayques, s'imposa que les fassin totes, indistintament, y que l'armonía y'l càlcul sien les auxiliars que les guiin. La vida, altrement, es quelcom inestable, que's tambaleja, y d'aquí que l'aprenentatge d'aquestes materies, titllades d'escarrancides per ànimes migrades, assolesca un alt relleu y sia d'una importancia que no pot negarse. No hi hà rès més foll que la societat y axís, no escarrasàntnoshi gayre, esmentarèm que'ls temps sovint trasbalsen les posicions de la matexa, capgirantles, y posant a families qu'anaven dalt a baix, entre'ls miserios, y altres qu'eren baix a dalt, entre'ls potentats. Si axò es veritat, com nos adonem qu'es per mica qu'ho esbrinem imparcialment, resulta qu'hi hà una mena de conexements ordinaris y mecànichs, dels quals es llògich lo no despullarne a lès nenes, qu'en los matexos adhuc poden trobarhi gay conhort.

Les nenes riques, malgrat tot, es de bella conveniencia que sàpiguen les coses més trivials del parament d'una casa, fins les que semblen més grolleres. Qui vol adressar es necessari que sàpiga fer, car les seves servents al veure que la mestressa llesta y diligent, va al devant en la tasca d'espolsar los mobles, ò cuynar los aliments, ò endressar la casa, prenen alè y valentse de la eficacia del exemple, qu'encoratja y rejoveneix ensemps, s'apressen a acomplir les comandes que tenen senyalades y estimar ab entusiasme a les que d'aytal faysó canten les excelencies del sant treball.

No hi han feynes deshonroses y si algú, per atavismes qu'han d'enderrocarse, ne troba d'aquestes, se l'ha de plànyer per la desorientació que revela. A les nenes en la escola, mitjansant llissons sanitoses d'experiencia, se'ls ha de fer entendre com tot lo qu'emmena a l'endegament de la casa, sens oblidar los detalls més nimis y vulgars, es merexedor de llohansa. Que se'ls hi digui fins a la sacietat, que se'ls hi remarqui que'ls petits detalls portats a cap, sens esperar a que'ls altres ho fassin, fan més agradosa la dolsa llar y com aquesta benhauransa íntima, que la netedat y'l bon gust comuniquen, envolta purament als qu'hi sojornen fermantlos ab llassos d'amor, y retenintlos ab inefable caliu familiar, les hores vagaroses que potser passarían en'altres llochs.

Lo exposat, en forma incorrecta, no implica pas que s'hagin de menyspreuar les ensenyanses d'ornament. Sí, vol significar, en cambi, que se les ha de reduhir a precisos límits, donàntloshi una importancia relativa y lluny, ben lluny, de l'absoluta ab que's preten engarlandarles. La literatura, la música, lo brodar y la pintura, com ensenyanses de més a més, ocupen un seti molt remarcable, emperò es un error que les que no vulguin devenir professionals, hi esmersin fortes energíes y dexin de banda, pobrement abandonades, les coses d'utilitat immediata, ab les que imprescindiblement, un jorn ò altre, hauràn de fer conexensa. S'ha de convenir en que lo primer es lo primer, sens que rès pugui aturarho, y abans que les ensenyanses d'ornament, qu'estan perfectament en llur just lloch, s'imposen les que podríem apelar pràctiques, les que responen a fretures apremiantes de la vida quotidiana y quals resultats, en derrer terme, se palpen d'una faysó indubtable.

Un programa d'escola moderna per nenes ha d'encar aquí esbossarse. Los primers conexements, d'innegable trascendencia en l'educament, ja haurían de respondre a una finalitat positiva, y axís, en los primers llibres que passessin, se'ls hauría de fer entendre, gravàntloshi a la ment ab xamoses rondalles, que'l dever y'l domini d'un mateix son puntals demunt los quals han de fonamentarhi la conducta a seguir, com també'l férloshi compendre, mitjansant oportuns consells morals, que cadascú no ha de voler aparentar més de lo qu'es, fent un tòrt a la íntima sinceritat qu'ha de presidir los actes de tothom. Y en desenrotllar aquest tresor intern, qu'es la voluntat y la qual, portada ab mètode, acaba per fer triomfar dels obstacles que s'oposen a un enlayrament que, assolit valentse del propi esfors y honradament, es font de benhauranses incomptables. De bell seguit, com a corolari, les nocions pertinents de gramàtica, aritmètica, urbanitat, geografía, religió y historia que ja s'estilen, mes exposades ab un sistema assequible y plahent, y finalment una serie de conexements indispensables, bandejats per un refinament estúpit.

Aquests conexements, la majoría dels quals rebutgen los texts, podrien recompartirse en tres cursos, y la època de la llur adquisició, per més ò menys, hauría de comensar als tretze anys. En lo primer s'hauría d'ensenyar la distribució del jorn, la neteja de l'habitació, y la jardinería. S'hauría de ensenyar en lo segon la comptabilitat domèstica, la compra d'aliments y la faysó de guisarlos, lo tall, costura, arretglament, rentat y planxat de la roba, y l'avicultura. En lo ters s'hauría d'ensenyar l'art de la llar, la higiene dels infants, lo primer educament dels fills y les cures dels malalts, lo recep-

tari dels infants, y la fabricació de conserves. Vètaquí una lley de coses, bo y completament oblidades, y la sola enunciació de les quals ja dexa compendre la influencia que tanquen. Son fetes mirant a les realitats de la vida, fredament, y ningú al rumiarlos una mica podrà dir que no sien hermoses, utilíssimes y rublertes d'aquell sentit pràctich ab lo qual, en definitiva, convé s'inspirin les nenes pera treuren un relleu verament encisador.

Fora igualment desitjable que, en cada escola per nenes, s'hi establís una caxa d'estalvis, hont poguessin apendre pràcticament les ventatges que reporta'l diner estalviat, ab el que's pot subvenir a la solució d'esdeveniments imprevistos, y que la execució dels treballs manuals, tan extesa en los paíssos extrangers, s'implantés a tots sens excepció y responent a un ideal de cultura, d'aplicació immediata.

Potser algú, al repassar les coses que's recomanen, les trobarà massa senzilles y se'n befarà ab rialleta de llàstima. Totes les innovacions han sigut axís mateix acullides y malgrat tot, han acabat per triomfar si responíen a realitats tangibles. Hi hà que sapiguer menyspreuar los covarts y ab entusiasme, noblement, tirar endevant la victoria.

L'educament de les nenes ha de tendir a enrobustírloshi'ls conceptes d'amor y treball, fonaments d'una existencia plena d'atractius, y tot lo que per conquerirho se fassi ha de merèxer els aplaudiments dels que sospirem pel nostre millorament colectiu.

ANFÒS SANS Y ROSSELL.

Vilafranca del Panadés, Juny de 1911.

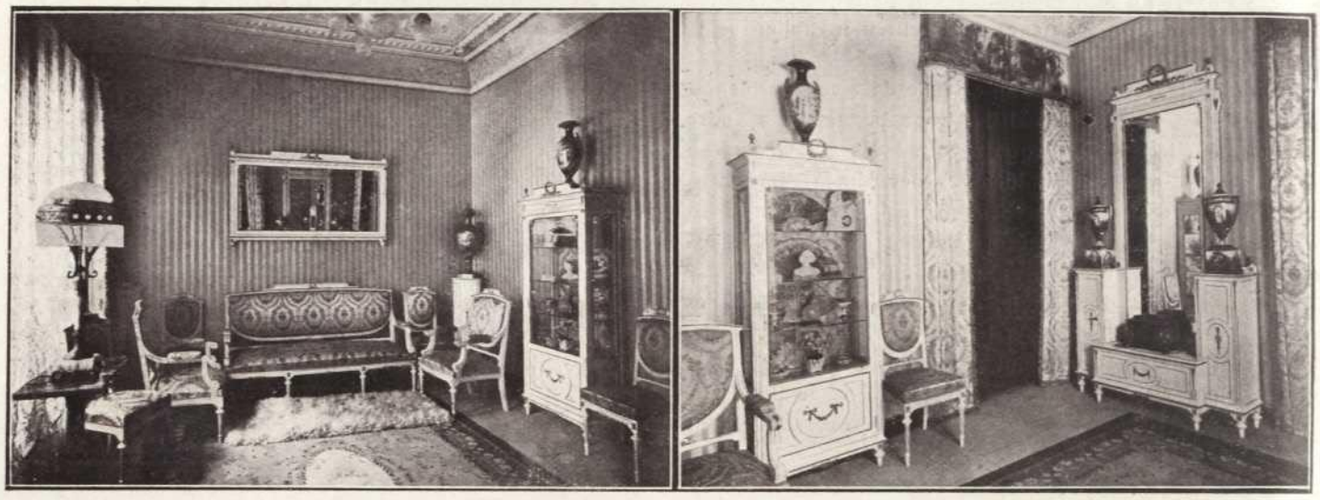
N. de la D. — Tot y trobantnos completament d'acort ab la major part dels conceptes continguts en l'article que precedeix, degut a la culta ploma del senyor Sans y Rossell, ens permeterèm, ajudant Deu, donar respecte d'altres la nostra opinió particular, en el vinent número de FEMINAL.

Amiga ans que tot la nostra publicació de respectar tota opinió, hem cregut d'interès pera els nostres llegidors donàlshi a conèxer un criteri masculí, respecte a la educació de les noyes, tema que tantes vegades hem desarrollat en aquestes planes, baix el nostre punt de vista.

Lo que poden arribar a fer unes mans femenines en tres hores de treball ab una màquina de brodar, en lloch de dos dies de brodat a mà
Executat per les germanes senyoretes Bolibar

INTERIORS BARCELONINS

Una sala

EL nom de D. Ignasi de Nadal es en nostres planes un dels qui lloch preferent han d'ocuparhi per dret, ja que desde 1907, ha estat sempre lligat a les tasques de FEMINAL, ab una germanor y un entusiasme que l'han fet, per dirho així, quelcom de l'ànima nostra. Mes per aquest motiu, ademés de sa natural modestia, nostre benvolgut colaborador ha volgut defugir sempre de tota exhibició en les planes de FEMINAL, costantnos grans treballs convencel de qu'ens permetés publicar son retrat y'l de sa bella esposa a l'hora del seu casament.

Emperò FEMINAL ben conexedor de les grans simpaties de que gosen en Barcelona les dues aristocràtiques familes de Nadal y de San José de Santurce, unides avuy y concentrats els seus noms en el gentilíssim hereu qui embelleix aquesta plana ab son angelical somriure entre els seus felicíssims pares, hem cregut que'ns era casi un dever. vencer novament els escrupols dels senyors de Nadal, y dexar que nostres llegidores gaudexin d'una petita visió de lo qu'es un aristocràtich interior barceloni hont hi regna la gracia, la ditxa y la distinció, interior que califiquen de modestíssim els senyors de Nadal, per esser el primer niu d'uns fills de familia, bastit en un dels palaus dels seus pares.

Els senyors de Nadal y'l seu hereu

Més tal com es, el petit interior dels senyors de Nadal es un model d'elegancia, més atrayent encare per les qualitats qui adornen els seus simpàtichs fundadors, als qui FEMINAL desitja moltíssims anys de ventura.—F.

Una saleta

El menjador

PAGESA CATALANA

Dibuix del natural, al carbó, per la Srta. Aurelia Gispert

DE MADEIRA

LA illa de Madeira, la qual dèu el nom *(madeira,* fusta) a la tupida boscuria que la cubría quan a les primeríes de la quinzena centuria va esser descoberta pels portuguesos, presenta soperbs tipos de bellesa femenina com els qu'oferim avuy a nostres llegidores.

No cal pas que expliquem llur típica vestimenta, forsa original y no pas desprovehida de gracia.

Les madeirenques son molt hàbils brodadores. Llurs brodats son coneguts a tots els mercats de robablanca europeus.

* * *

Un amich nostre'ns deya un día parlant d'un conegut qui havía fets molts viatges:

— ¡Mirèu si n'es d'exagerat! Diu qu'a Madeira s'estilen cotxes sense rodes. —

Realment, es aquesta una noticia digna de figurar en el repertori dels qui senten invencible fretura d'explicar al pròxim noticies sensacionals per les terres per ahont han viatjat.

Dónes de la illa de Madeira vestint el trajo del país

¡Quàntes persones al dírloshi qu'a Madeira hi han cotxes sense rodes faràn aquell gest ò exclamació de dubte que tant captiva y esperona al ex-viatger narradòfil!

No obstant, nostres llegidores trobaràn que *la noticia* no passa ni de molt el límit de lo ordinari si li donem la representació gràfica d'aquests cotxes.

Com se veu, van tirats per bous; y tant transporten pels carrers de ciutat y per la única carretera de la illa, com per camins més mal fressats.

* * *

Altre medi usual de transport de persones es la hamaca: una lley d'hamaca molt elegant, feta de xarxa, ben plena de coxins y cobricelada. Y, (el detall més interessant) portada per homes. Per circunstancies que no son del cas explicar, la qui escriu aquestes ratlles va esser un día passejada en hamaca. Difícil li sería donar una idea de la sensació fonda de pena, de vergonya y d'humiliació que va sentir al trobarse portada a passeig a pès de brassos humans. Li semblava qu'ella, y els homes-cavalls, y el poble que perpetuava la costum, y els turistes que l'aprofitaven, havíen reculat de un salt als primitius temps de la nostra rassa...

— Efecte solzament de la manca de costum — dirà alguna filosofa de entre vosaltres: — Aquí no'ns fem portar a passeig pels pobres, però els fem fer ab relació a nosaltres coses ben semblantes a aquesta. —

¡Ah, quànta rahó tindrèu, desconeguda y justa amiga!

Malgrat aquestes consideracions, us diré qu'aquell día'm vaig fer l'íntim propòsit de no tornarme a dexar enlayrar a la categoría de rey antich ò d'ídol modern; y al efecte, no vaig tornar a dexarme portar en hamaca. — SARA LL. DE SERRA.

Vehiculs usats pera el transport dels viatgers en la Illa de Madeira

LA LLANTIA VOTIVA

Fins'que'ls moros plorin.

En l'Iglesia rònega de Santa Maria,
tan rònega y vella que's desmaya en runes,
el flam d'una llantia crema nit y dia,
com un ull que plori en les ombres brunes.

Y aquell ull tristissim de vibrant parpella
damunt del such auri qu'omplena la copa
sembla que sanch vessi... La llantia es vermella
y en sanch torna l'oli qu'en el vas s'aglopa.

Y s'obra y s'acluca l'encesa pestanya
y's barreja ab llàgrimes el such de l'oliva:
una dòna negra, cada nit s'afanya
per que parpallegi la llantia més viva.

Cada nit ab l'oli, la llantia sedenta
un tresor de llàgrimes avara s'emporta;
cada nit la dòna, flectada y gementa
en les lloses fredes cau lassa com morta.

Y la llantia tèrbola en l'Iglesia obscura
fa ballar les ombres ab ganyota rara;
y fa que tremoli sa llum insegura
la Santa Madona desde'l fons de l'ara...

Y l'Iglesia vella fexuga's desploma;
belluguen les pedres a un plany d'agonia...
« — ¡Crema, llantia!... ¡crema!... que'l pecat d'un home
ja'l sab una mora de la Moreria...

Per que sa greu culpa'l cel li perdoni
abans no t'apaguis ¡ay llantia vermella!
si vols que per sava les venes te doni
cremarà ab sanch viva ta roja parpella...

¡Crema, llantia!... crema com far de tristura:
del such que t'aviva no'n dexis cap gota.
Sempre tindràs sava, càlzer d'amargura
qu'es el plor de mare font que no s'agota.

¡Crema, llantia!... crema de nit y de dia
dessota les plantes de la Sobirana...
crema fins que'ls moros de la Moreria
plorin qu'una mora s'hagi fet cristiana.

Allavors un'òliva, per la flama cega,
rasa brunzidora de la Verge'l soli
y's penja en el càlzer qu'espurnant gemega
y xucla les llàgrimes que fan tèrbol l'oli.

Y quan ha xuclada l'amarga beguda
fatídica volta per la nau ombria,
y'l niàl cercantne, xiscla esmaperduda:
— ¡Malhaja la mora de la Moreria! —

Com la fulla en l'arbre, la mare tremola
pel pecat d'un home tot fent penitencia,
y en sa greu fatiga per terra rodola
y'l temple l'empara vessant de clemencia!...

Mentrestant la llantia dolorosa fina:
com un cor sens sava, tè'l blé que no suca:
y com gemma roja que fulgeix divina
fa un ramell de granes y son ull acluca.

La llantia votiva ja ha clos la parpella;
de son ball reposen les tenebres fosques:
per l'esquerdat àbsis, surt la lluna bella
filant sa llum blanca en les pedres tosques.

Dalt l'altar en runes riu la Sobirana;
que son fill retorna la mare somnia.
¡Sol d'Orient, fulgura!... ¡La mora es cristiana
y ploren els moros en la Moreria!...

Y en l'Iglesia rònega, cayguda en esberles
com gegant granitich que's trenqués els òssos,
entre una corona de sàfirs y perles
s'hi trobà la llantia partida en cent trossos.

REMEY MORLIUS D'ANDREU.

CASAMENTS

GRAT es pera FEMINAL omplir ses planes destinades a la informació gràfica d'acontexements d'actualitat, de simpàtiques parelles.

Les qui avuy embellexen aquests fulls son una petita part de les qui s'han unit en aquesta primavera, car no es possible a FEMINAL dedicar exclussivament la seva informació, per grata que sia, als casaments, tots.

Entre'ls qui avuy ens ocupen, el del culte y inspirat poeta, nebot de nostre gran poeta Maragall, en Joseph Lleonart, ab la hermosíssima y bondadosa Eugenia Busquets, es un dels qui se n'ha emportat més simpatíes, especialment en el món intelectual català. Axís mateix y per el mateix motiu la inesperada boda d'en Miquel Utrillo, que té quelcom d'atrayent capítol de novela, no ja solament per les circunstancies qu'han precedit a tan simpàtica unió, sinó per haverse verificat aquesta en la pintoresca Abadía de Sant Benet de Bages, lloch predilecte dels artistes Casas, Utrillo, Mas, etz.

Srta. Artés (Napoleon f.)

Sr. Casanovas

Sr. Lleonart y Srta. Busquets. — (Napoleon f.)

Srta. Vall y Sr. Ballvé. — (Studio f.)

Srta. Lantz y Sr. Mestres. — (Amadeo f.)

El jove y ja reputat metge don Lluís Bruna s'ha unit a la bellíssima y angelical Margarida Platero, filla del conegut Doctor en Medecina.

L'expresident del Casal Català de Cuba, el ferm catalanista don Joseph Mestres, s'ha vist entusiastament felicitat per haver triat per esposa a la bella senyoreta Lantz, cubana de reputada bellesa; com el senyor Travé al donar el nom d'esposa a la gentil senyoreta Alfonso.

L'espay de que disposem aquí, no'ns permet extèndrens com voldríem al parlar de les demés parelles, a totes les qui FEMINAL desitja llarguíssima felicitat.

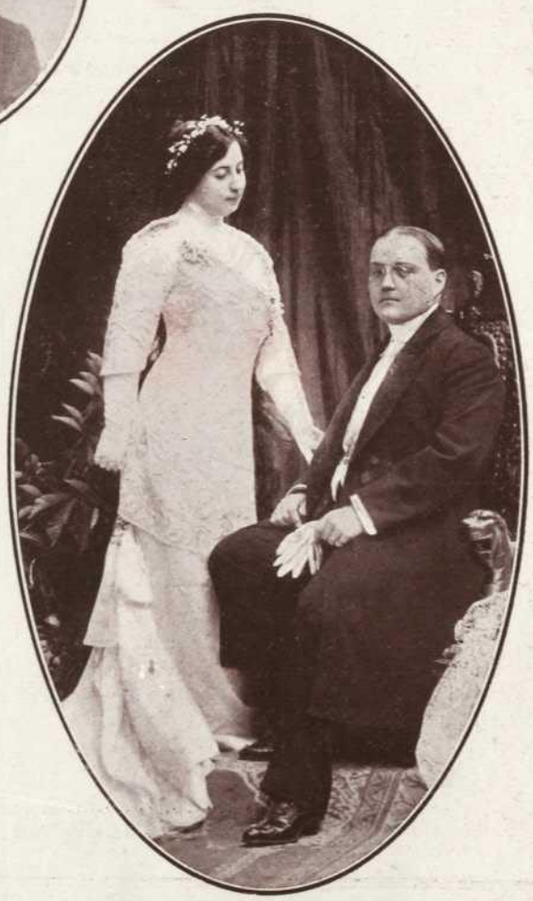
Srta. Platero y Doctor Bruna. — (Vela f.)

Srta. Alfonso *(Fot. Audouard.)* *Sr. Travé*

Srta. Cañellas y Sr. Gesa. — (Puig f.)

Srta. Bonin y Sr. de Ubarri,
Comte de San José de Santurce. — (Napoleon f.)

El distingit crític d'Art don Miquel Utrillo y la seva esposa, al exir de la cerimonia nupcial en l'Abadia de Sant Benet de Bages, propietat del eminent pintor en Ramon Casas. — (Junyent f.)

Les dexebles de l'Academia de música de don Enrich Ainaud, a Barcelona, després del Concurs en el que prengueren part ab gran lluhiment

J. Pagès

L'ART Y LA DONA A FRANSA

La distingida pintora Mlle. Claire Huret

FEMINAL se complau en donar a conèxer en ses planes a una distingida pintora francesa, Mlle. Claire Huret, qual nom ha estat derrerament en totes les boques ab paraules d'elogi, y de protesta alhora, contra el jurat d'admissió de la derrera Exposició del Salon de París (arreu per lo vist passen coses extranyes) qui va refusar una obra mestre de Mlle. Huret: el retrat de la bella y elegant Mlle. Noël, filla d'una distingida familia parisenca.

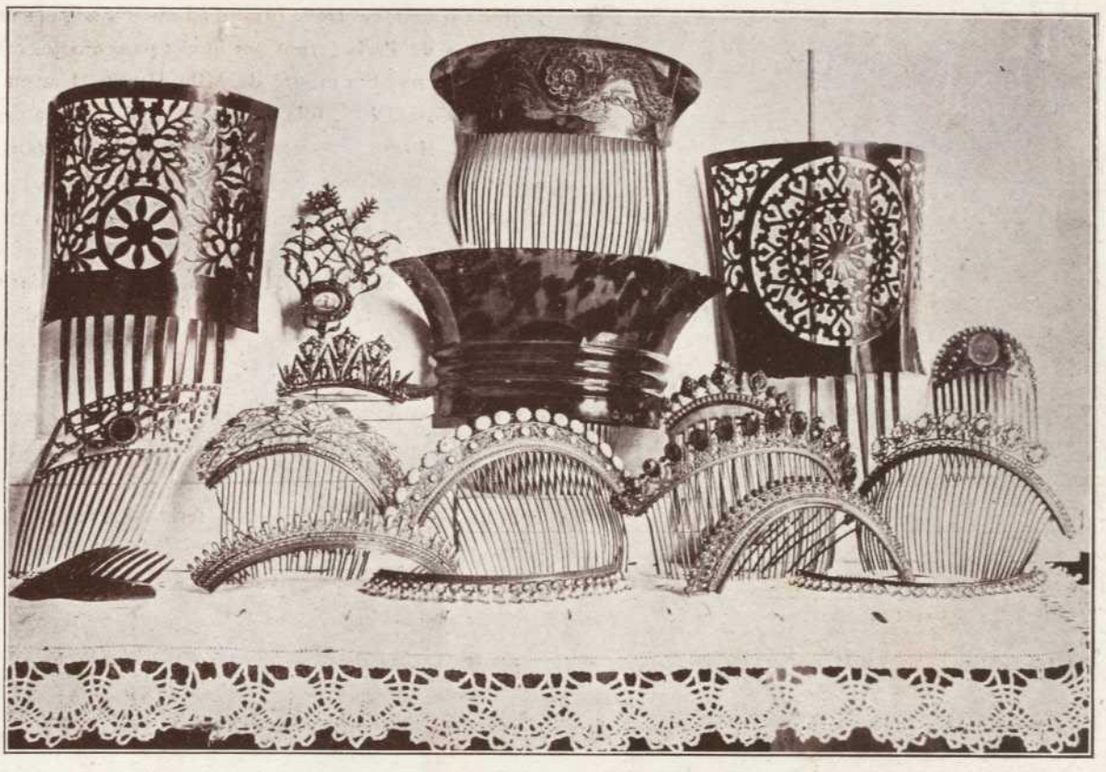
Mlle. Huret, artista de cor y dexeble de grans mestres, es cridada a un brillant pervindre, donada la seva jovenesa y un talent poch comú, que de cop ha posat el seu nom a envejable altura, sobre tot entre les pintores parisenques.

El retrat de Mlle. Noël, exposat a part, va cridar molt l'atenció dels inteligents per haver sabut interpretar la distingida pintora ab gran veritat, tot l'encís de la bellesa que caracterisa a Mlle. Noël, blanca y rossa y plena de distinció, en son artístich, sòbri y elegantíssim habillament. FEMINAL ha tingut la sòrt, el primer, d'obtindre'l dret de publicar la hermosa pintura y'l retrat de la distingida artista a qui de tot cor felicitem al donarli la benvinguda en nostres planes, y al ferla conèxer a Catalunya, hont certament lo seu talent trovarà admiradors sincers.

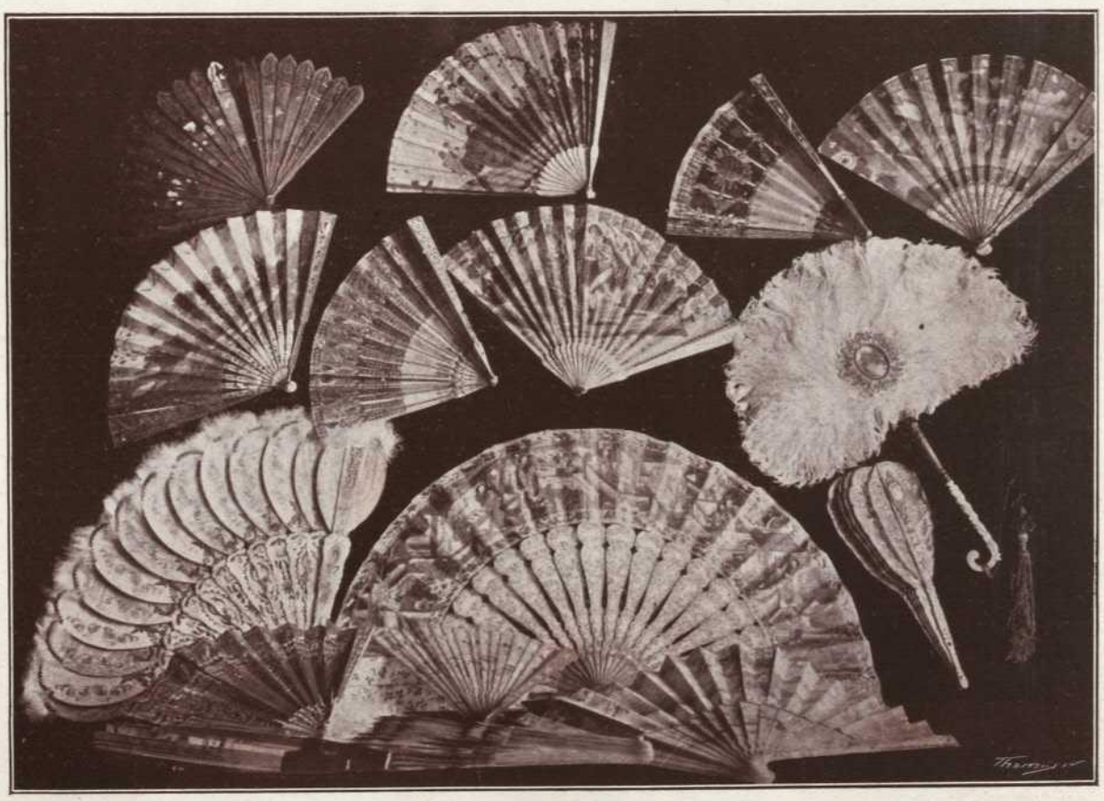
Retrat al oli de Mlle. Noël, per Mlle. Huret, qui ha cridat l'atenció dels inteligents a París

L'ART Y LA DONA A CATALUNYA

Pintes antigues de la colecció de la Sra. de Caralt

La dòna catalana, coneguda y reputada per ses virtuts essencialment casolanes, ens causa sovint amables sorpreses com la qu'experimentarem al fer la conexensa d'una dama distingidíssima, qui molts en Barcelona creuen esser únicament un model d'esposes, de mares y d'aquelles senyores veritablement senyores, qui, per axò, no dexen de fer llur setial preferit de la llar familial. La senyora de Caralt, vers la qui ens portà una de nostres més estimades y entusiastes llegidores, donya Assumpta Tort de Pella, sabedora del valer de la senyora de Caralt y persuadida de nostres entusiasmes per tot lo bell, la senyora de Caralt, donchs, es una dama qui, a l'atractiu d'una bellesa y d'una amabilitat poch comuns que no arriben pas a fer empalidir la hermosor

Vanos històrichs

y gentilesa de les filles qui la volten, reuneix un temperament d'artista, devotíssima cercadora de tresors arreconats pel temps, per la indiferencia ò l'ignorancia.

Ab una paciencia admirable, sense plànyer pesquises, gastos ni constancia, la senyora Caralt ha arribat a possehir unes precioses coleccions de joyes antigues, de vanos històrichs, de pintes y d'esmalts.

En la seva elegant casa del Passeig de Gracia guarda ella els seus tresors pera servirsen en obsequi dels amichs y *amateurs*, als qui ella y ses filles reben ab una gracia exquisida y una senzillesa qu'encanten.

Alguna altra ocasió tindrem d'ocuparnos de les coleccions de la senyora de Caralt, qui amablement les ha posades a disposició de FEMINAL pera publicarne una informació que sens dubte sabràn agrahir nostres simpàtiques llegidores.

Ens limitem avuy a donar a conèxer alguns dels vanos antichs, de les curioses pintes, y especialment un tríptich que es una maravella de paciencia. A primera vista sembla pintat; d'aprop, un hom n'admira la perfecta brodería, y al fixarse, causa fins una dolorosa sorpresa l'adonarse de que les figures, els contorns, els clars obscurs, els colors son obtinguts per brins de seda finíssima enganxats, després de tallats a la mida, uns al costat dels altres fins a obtindre dibuix y color. Aquesta obra de suprema paciencia es de les més curioses qui en son genre existexen, y causa dolor y fredat el pensar en lo treball minuciós que representa tal obra d'art.

I. R.

Triptich executat ab bocinets de seda enganxada, obra curiosissima de paciencia femenina

---

L'ART DE LA DANSA

La célebre Isidora Duncan, renovadora de les danses clàssiques, y ses dexebles, qui havien de venir a Barcelona a donar unes sessions en el Palau de Belles Arts

Feminal

LA FILLA DE MARÍA

POESÍA DE **MOSSEN JACINTO VERDAGUER** — MÚSICA DE **CARME KARR**

NOTES BARCELONINES DE BENEFICENCIA Y D'ART

La distribució de premis en les Escoles de Sordes-mudes

L'HAVERNOS estat impossible oferir com era nostre desitg donar a les llegidores de FEMINAL una informació gràfica de la Exposició de treballs de les associades del Institut de Cultura y Biblioteca Popular pera la dòna, tal com se mereix la simpàtica y benfactora entitat, ens

Dues petites asilades de la Casa de Misericordia de Barcelona hont s'executen admirables treballs de brodats y puntes

obliga a limitarnos a recomanar a nostres llegidores el ben escrit article que a propòsit d'aquesta exposició ha estat publicat en la revista *Cataluña* per el culte professor D. Eladi Homs, y a quals conceptes s'uneix totalment la nostra revista, sempre fervent admiradora de la tasca empresa per la senyora Bonnemaison de Verdaguer y ses inteligents companyes, en favor de la dòna obrera.

—

L'exposició dels germans Texidor a ca'n Parés, ens permet un cop més saludar en la senyoreta Pepita Texidor la més exquisita pintora de flors que posseheix avuy, no solament Catalunya sinó Espanya, y reproduhir sa simpàtica figura idealisada per els pinzells de son germà.

—

Ens prometem pròximament ocuparnos — ab l'atenció que's merexen — de les conferencies donades a les obreres de la agulla per la presidenta del seu Patronat, la ilustre escriptora y poetisa D.ª Dolors Moncerdà de Macià, que dita senyora ha cuydat de fer pulcrament editar.

Retrat al oli de la distingida pintora Pepita Texidor executat per son germà

Mossen Ramon Garriga y Boixader y la Literatura per infants

Es aquí un nom qui enclou una trilogía artística.

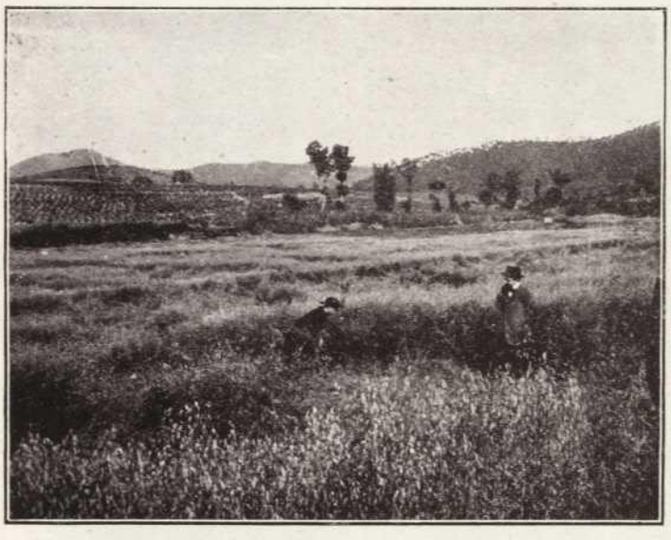
Tres germans, tres sacerdots, tres artistes, tres poetes, tres ànimes enamorades de tot lo bell, de tot lo poètich, de tot lo bo qui ha exit de mans del Creador.

Mossen Ramon qui avuy ens ocupa, es una ànima infantívola, ardentment possehida d'amor per la Natura, per son Creador, per els infants, per les petites coses.

Ell viu entre sos pares y germans, en una alegre rectoría del Vallés, nascuda al peu del vell Castell de Serdanyola com una blanca margaridoya de cor d'or a l'ombra de roure centenari.

Ell es el gran amich de les abelles, de les papellones, de les orugues y dels aucells; de les gramínees y de les herbes oloroses..., y els qui, viatjant en el tren de Sabadell a Barcelona, se topin ab un capellà jove, de rostre brú y d'ulls somniadors, d'esguart que tot ho guayta y rès mira, que puja en el vagó ab un manat d'escardots ò un mocadorat de falgueres ò de tubérculs de llir, comptin que es mossen Garriga, el bon vicari vallesà, qui porta algun present de sa cullita a algun amich ciutadà.

Y es en son cor d'infant, en sos apostolats de sacerdot, en sa ànima de poeta y en son enamorament de l'obra del bon Deu, que

Mossen Garriga cullint flors en el camp y fruytes en l'hort

Es una ànima vagabonda perfumada d'un religiós panteisme; y sa adoració esclata ab el mateix fervor per la magestàtica bellesa d uns núvols tempestuosos, com per la petita marieta —llevor de coral— dormida en el sí d'una flor de ridolta.

Per mossen Garriga hi hà un tresor de poesía tan gran en l'horitzó sens fi de la mar blava, com en l'iris d'una gota de ruxim que penja al cayre d'una fulla.

Ell aima l'ombra soperba dels pins y de les fagedes, y'ls cimals que fan somniar ab el mateix amor que'ls camps de fènch olorós ò les exteses d'espigues madures, y les petites torrenteres per hont fugen els conills y garces, fresques ubagues hont nexen les violetes.

mossen Ramon Garriga espigola y engarba aprés en llibres delitosos aquells seus *Contes blanchs*, aquelles seves *Estampes y Calcomanies*, obres mestres de nostra literatura ingènua, perfumada de romanins y espígols, fresca com remor de rierol, suau com mel d'abelles, sana com un bell fruyt assahonat y consoladora com una non-non maternal ò una pregaria.

Heusaquí l'obra del vicari de Serdanyola. Llegiu els seus *Contes blanchs;* llegiu son derrer llibre d'*Estampes y Calcomanies*, y aprés en remerciareu l'autor d'haverlos escrit y Feminal d'haver-vosels aconsellats, oh mares! pera els vostres petits, de qual ànima blanca teniu la guarda. — F.

ENTORN DEL PACIFISME

INTENTEM portar avuy en les columnes d'aquesta Revista una qüestió ben poch coneguda en nostra patria, sobretot entre l'element femení. No es nostre desitx exposar ara teoríes ni rahonaments en favor d'aquesta hermosa y humanissima idea, que per sí sola hauría d'imposarse. Ocasions més oportunes hi haurà pera tractarne extensament. Ara es solament una petita informació sobre la part qu'en altres paissos han près les dònes en la propaganda de la causa pacifista, lo que'ns interessa.

De les italianes ha sortit la iniciativa d'aquest moviment tan just com natural, ja que ¿quí millor que les dònes, qual ànima sembla feta més aposta per l'amor, la compassió y'ls nobles sentiments, per defensar y portar a terme aquesta gran obra de fraternitat universal? *Pacifisme* no vol dir solament suprimir de cop y volta les guerres ni desarmar les nacions civilisades. Aquestes coses en nostres temps son encara utòpiques, cal confessarho, y per temensa de llensarse a un esfors infructuós fan nèxer la indiferencia dins del cor y'l pensament de molts, vers aquesta idea que's creu irrealisable.

Rosalia Gwiss Adami

La paraula *Pau* enclou quelcom de més gran, de més sublim. Es a poch a poch qu'ha d'imposarse, per preparació, comensant en la familia — principi y fonament de tota societat ben constituhida — y anant irradiant, extenentse en l'escola, en les associacions de tota mena, en el poble en general, com una llevor d'amor que mati tot sentiment de venjanses y rancunies. ¿Y no sembla, per ventura, aquesta precisament una gran missió femenina? El concurs de la dòna es en aytal sentit no sols útil y necessari, sinó indispensable. Axís ho han comprès les italianes y axís ho han posat en pràctica.

Rosalia Gwiss Adami, qual simpàtica personalitat avuy ens ocupa, ha estat la iniciadora, pot dirse, de tot el moviment que s'ha fet en la seva patria pera donar impuls entre les dònes a aquestes idees qu'ella ab tanta fè y ardor defensa. Molt jove encara, ab el temperament constant y enèrgich que caracterisa la rassa yankee de que descendeix, es ja immens el seu treball. Ha consagrat la seva vida a la realisació dels seus humanitaris somnis. Es un d'aquests esperits excepcionals y sortosos en que s'apleglen bellament un gran talent, uns entusiasmes sens límit y una energía que no defalleix may.

Pertenexent al consell directiu de l'*Associació italiana pera la Pau*, de la qual n'es president el cèlebre pacifista E. T. Moneta, la senyora Adami ha sentit la seva gran influencia. Ella es conegudíssima y estimada per tot Italia, tant per ses conferencies y vibrants y convincents articles, com a incansable colaboradora y sostenidora de *Vita Internazionale*. Fundà també a Bergamo una societat pacifista; mes ses obres més belles y les que l'han donada més a conèxer son, sens dubte, la institució de un *aplech* de jovenetes, escolars principalment, qui compta ja ab més de cinch mil adeptes y dèu seccions en ciutats diferentes, constituhida ab l'altíssim fi de fomentar entre la infantesa y la joventut idees sanes de justicia y altruisme, y'l progecte, portat ja a víes de realisació y exposat per la seva fundadora en una notable comunicació al últim Congrés pacifista de Stockolm, d'organisar una societat internacional de joves—d'abdós sexes—per propagar idees de Pau. La nova societat, fundada ab el nom de *Federation Mondiale de la Jeunesse Pacifiste*, té son consell central a Milan, del qu'es secretaria la senyora Gwiss Adami, y consta de diversos grupos nacionals, essent els més importants els d'Inglaterra y Bèlgica.

La ilustre propagandista de la Pau, qu'ara ens ocupa, es ademés de feminista convensuda, quals obres de tesis han estat molt ben acullides, una escriptora de gran mèrit; té publicats alguns llibres, entr'ells *Oltre il Nido* y *Coscienze*. Actualment està donant la derrera mà a una novela que donarà al públich ab el títol de *La Vergine ardente*, havent escrit ademés alguna obra pel teatre estrenada ab èxit.

Axò es tot lo que podem dir en conjunt y agafat molt al vol sobre'l moviment pacifista femení italià y la seva iniciadora: Rosalia Gwiss Adami. De la idea pacifista en sí, hem indicat ja'l nostre propòsit de tractarne més en general y més extensament en altres ocasions. Rèstans sols dir, qu'esperem trobarà bona acullida dins del cor de nostres dònes catalanes tan bella causa de vida y germanor.— R. LACOSTA.

DE LA ILLA DAURADA

AVUY sí qu'he trobat un excelent tema pera una correspondencia! Al menos me fas s'ilusió qu'ha d'esser agradable a ses catalanes que's preocupen des be de s'humanitat, de millorar ses costums de sa societat actual y d'atacar s'immoralitat, es sebre qu'aquí, a Mallorca mos hem dexondit y que un grapat de coratjoses dames, per medi de sa ploma, estan fent una llohable campanya en contra de ses aberracions de sa moda imperant desde ses columnes d'un sensat periòdich, que galantment los ha oferit lloch. Jo aplaudesch de tot cor tal empresa, però ¡ay! la consider poch eficàs. Ses que tenen vergonya no atenten contra es pudor; a ses fràgils, abans qu'a vestir se'ls ha d'ensenyar a conservarlo, y per ses que l'han perduda es predicar en desert. Encara som en general massa frívoles ses dònes pera renunciar a no dar seriosa importancia a n'es derrer figurí y creyem que si no mos presentem a n'es passeig, teatros ò salons vestides segons ses diabòliques inventives d'uns modistos que segurament se riuen de naltros quan mos han vestit, omplint sa cartera de bitllets de Banch, creyem, dich, que fem un paper ridícol, que s'ha de dubtar des nostro bon gust, distinció y elegancia, considerantmos unes cursis, rancies y antiquades.

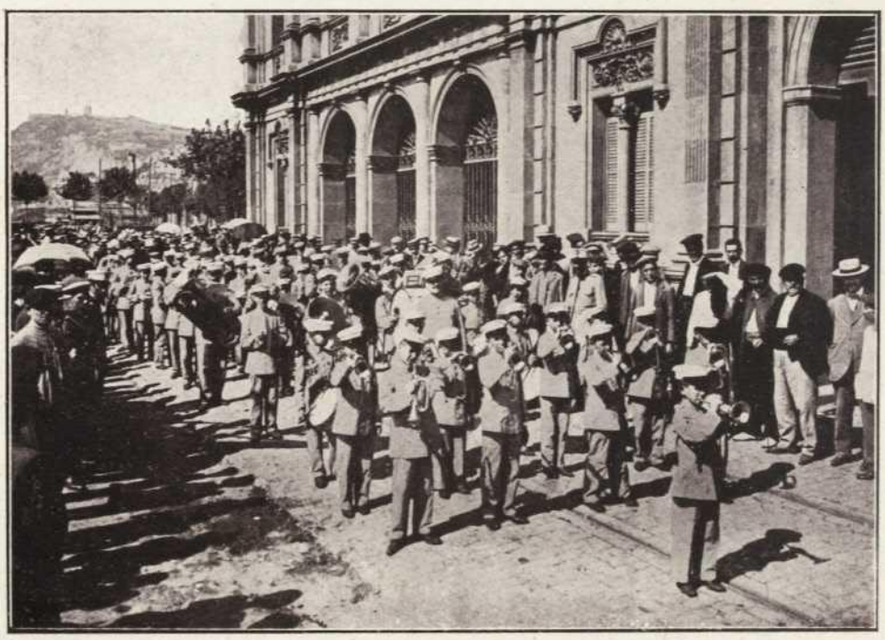
A n'es meu concepte, no es per sa moda que mos ve es mal; neix de més fondo. Eduquem sa dòna tal com cal y ella matexa repudiarà ses faldes cenyides y declararà guerra oberta a ses indecoroses exhibicions de sa seva carn.

Al demanar que mos eduquin, no vull dir qu'aspiri a que mos fassin metges, missés, etz., per acabar per demanar esser... regidors ò diputats: s'ha de sebre distingir s'educació de s'instrucció y jo, junt ab una instrucció sòlida, útil y capàs pera guanyarnos la vida en cas necessari, demano una educació verdadera, enlayrada, sana, basada demunt ses regles de sa religió, de sa moral, de sa dignitat y sa decencia.

Si a ses atlotes los donem llibres lascius pera nodrir sa inteligencia; les duyem a n'es cines ahont s'exhibexen escenes immorals, permetent que sentin y cantin desvergonyits couplets; y posem a sa vista gravats y postals pornogràfichs, ab son pare y germans primer, llavors en sos amichs y més tart en s'enamorat, parlant de literatura, de música y d'art, han de comentar lo qu'han llegit, sentit y vist, y d'aquí sa llibertat de llenguatge, es poch escrúpol en fer ostentació de formes y exquisiteses, sa complascencia en rebre mirades atrevides y sentirse piropeades ab insinuants paraules: arriben a familiarisarse ab aquest ambient; y un poch avuy, un poch demà, acaben per parèxer, si no ho son, lo que may ha de voler parèxer una atlota decent.

Además d'axò, qu'es bastant, discutim devant elles si tal drama, comedia, sarsuela ò novela, es verda, moral ò immoral y després d'haverla feta entrar en malicia, es final, es durlehi, per que mos sentim dèbils devant ses seves llagrimetes, per contrariar sa voluntat. Una vegada a casa, a sa taula ò en familiar tertulia, aquella atlota té dret de dir que *no ha vist rès de particular en sa funció*, però en sa soletat de sa cambreta blanca, fruheix d'aquella escena qu'ha commogut tot es seu sèr y sonen com un brunzir d'abelles aquelles paraules ab un sentit que no acaba de definir sa boyrosa imaginació. Segurament tot hauría passat desapercebut si, ja qu'han tingut sa flaquesa de que hi anàs, no haguessin comentat devant ella, ses condicions de s'espectacle.

Sa culpa no es tota de ses dònes; dispensaume, homos. Si voleu que sa vostra companyera sigui digne de dur es vostro nom y ambicionau un model de mare pes vostros fills, tinguent a n'es costat un politxó que vos sostingui en ses lluytes de sa vida y nó un trasto inútil, un obgecte decoratiu, tractèula ab més caritat, conreau sos bons sentiments y feu que tingui en menos estima aquestes petiteses humanes; no halagant tant sa seva vanitat, apreciant ab ella sa bellesa de s'ànima més que sa des còs, no li permeteu tant de luxo, no li fomenteu

Banda infantil de la Casa de Misericordia de Palma,
qui ha vingut en el Miramar ab la expedició de 800 mallorquins a visitar Barcelona

ses flaqueses... si no ho feu así, no vos quexeu si son vanes y coquetes.

Ja veig que'm direu: «¿Per què necessitau de naltros per mostrarvos es camí? ¿no sabeu anar totes soles? ¿encara no heu comprès lo que vos convé?»

¡Oh! ¿Ignorau per ventura sa nostra debilitat? ¿No estau convensuts de que som vostres, completament vostres, y que sols aspirem agradarvos y esser estimades? ¿Es necessari que vos digui que possehiu ses claus des nostros cors, d'aquests cors tan grans, que quan hi entrau vos posam dins un sagrari y desd'allà maneu y disponeu com soberans?

Basta una insinuació de s'homo estimat per que sa dòna, somesa, renunciï a lo qu'ell indica y's sacrifiqui fins a s'heroisme per complàurel. Ja ho sabeu valtros en això, però gosau en tractarmos com a juguetes, vos agrada vèuremos un poch fràgils, lleugeres, apetitoses a n'es sentits, més qu'a s'esperit, y naltros, per agradarvos, ja ho he dit, ho oblidem tot, fins cegues, tirarmos de cap a s'abim.

Aquí ve molt be citar uns d'aquells versos famosos de s'insigne poetisa americana des sigle XVII, sor Juana Inés de la Cruz, que diuen:

«Hombres necios que acusais
á la mujer sin razón:
sin ver que sois la ocasión
de lo mismo que culpais;
si con ansia sin igual
solicitais su desdén,
¿por qué quereis que obren bien
si las incitais al mal?
. . . . . .
Dan vuestras amantes penas
a sus libertades, alas;
y después de hacerlas malas
las queréis hallar muy buenas.»

Per fortuna n'hi hà encara de ben senceres, y Palma pot estar orgullosa de comptar en sa bona societat ab un nombre, si be reduhit, de senyores y senyoretes que honren y enaltexen es país.

Conexedores de s'immoralitat y tendencies socialistes y fins anarquistes que niuaven dins un populós suburbi de sa capital, han emprès sa grossa tasca d'apartar ses oblidades treballadores des perillós naufragi des còs y ànima dins s'immundicia des vici y heregía. Ab abnegació digna d'elogi, han fundat una escola dominical, completament gratuita, y allà s'hi congreguen cada día de festa, prescindint des atractiu des passeig y bullici *dominguero* de Palma, per anar a instruhir un centenar de dexebles, que de totes edats y condicions, acudexen a un local, massa petit ja, per atendre a s'excés de personal que demana entrada. Allà, per de prompte, hi hà classes de corte, lectura, escritura y aritmètica y ¡admiràuvos!, de religió no se'n parla, essent es fonament de sa institució, y fins s'han admès algunes dexebles sense batejar.

Sa que du sa batuta, hi veu molt lluny, essent un d'aquells apòstols que treballen ab ciencia y a conciencia, y espero que sense cap imposició, suaument y ab dolsura encantadora, atraurà aquelles ànimes malaltes, durà dins es brassos del Bon Pastor ses pobres ovelles descarriades y elles matexes acabaràn per arredossarse a s'ombra de la Santa Iglesia, y regenerades, convertides, besaràn sa mà bondadosa que les ha allunyades des precipici ahont se tiraven, y les ha fet tant de be.

Val la pena de que Palma s'ocupi de lo que casi es una incògnita y prescindint de sa exagerada modestia d'aquestes senyores y senyoretes, fassi sortir a rotllo sa seva hermosa obra, fent propaganda, per medi de sa prempsa, ò particularment, reclutin professores y procurant que d'una manera ò altra's llevi una petitíssima cantitat des pressupost de ses modes, per atendre a ses necessitats y sostenimént d'aquesta benèfica escola.

Sa meva veu es molt feble pera que arribi ahont voldría, però com ses persones verament caritatives tenen s'oído molt fi, els bastarà aquest petit crit per acudir ahont les demanen. — Coloma Rosselló de Sans.

JOCHS FLORALS D'OLOT. - XXII CERTAMEN ARTISTICH-LITERARI

EXTRACTAT DEL CARTELL

VI. La senyora donya Carme Karr, Directora de FEMINAL, Presidenta del Jurat Calificador d'aquest Certamen, ofereix *un obgecte d'art* a la mellor colecció de tres qüentos ò quadros literaris en prosa, que no excedexin de 25 quartilles cada un. Sols podràn optar a n'aquest premi les escriptores, debent acreditar la seva personalitat al recullirlo la que'n resulti guanyadora.

CONDICIONS

Dites composicions, com totes les demés, hauràn de esser inèdites y escrites en català, y s'hauràn de remetre a don Joaquim Danés y Torras, Olot; abans del día 10 d'Agost prop-vinent, acompanyades d'un plech clós que continga'l nom de la autora y que porti en la coberta'l títol y lema de la composició respectiva.

El *Còs d'Adjunts* se reserva la propietat de les obres premiades per un any, a comptar desde'l día de la festa.

En interès dels autors, se prega qu'enviin les composicions escrites a màquina, ò al menys ab lletra molt inteligible y clara.

Els qu'optin a n'aquest premi VI hauràn de ferho constar en el corresponent plech.

Constituhexen el Jurat Calificador:

Presidenta: Senyora donya Carme Karr. — Vispresident: D. Sebastià Sans y Bori. — Vocals: Rvnt. P. Salvador Martí, Sch. P.; Dr. D. Esteve Cardelús y Carrera; D. Joaquim Danés y Torras, y D. Joseph M.ª Capdevila y Balanzó; y Secretari: D. Carles Badía y Malagrida.

Jurat Musical: Rvnt. Mossen Joseph Rufet, Pbre., D. Lluís G. Quintana y D. Narcís Corriols.

Firma'l Cartell la Junta Organisadora: Joseph Saderra, President; Ignasi Rubió, Vispresident; Candi Agustí, Tresorer; Francisco Vayreda y Casabó, Arxiver, y Joseph M.ª Garganta, secretari.

VI PINEDO de Kola Compost. Tonich Nutritiu.
Kola, Coca, Guarana, Cacao y *Acit-fosforich*
Cura: **Anemia, Raquitisme, Malalties nervioses** y del **Cor, Afeccions gástriques, Digestions difícils, Atonía intestinal.** — Indispensable a las senyoras durant l'embras. — Premiat varies Expons.
Sens rival pera nens y vells

AYGUA COLONIA ORIVE En bondat intrínseca y agradable perfum, supera a les extrangeres de preus fabulosos. Per això l'Aygua de Colonia nacional se ven tant. Pera mostra 3 rs. frasco. 4 litres 16 ptes.—Dipòsits: Vicente Ferrer y C.ª, Comers, 112, y Uriach y C.ª, Moncada, 20; Farmacies del Dr. Gimeno, Plassa Real, 1, y Sanchis, Rambla del Mitx, 27.

MOSAICHS · E · F · ESCOFET & C

Marbres · Pedras · Fustas

Ronda Sant Pere 8

Construcció y Decoració

¡Mares empleyeu
POLVOS NOËL
als vostres estimats nens!

Polvos antisèptichs,
refrescants y absorvents
Purament vegetals

Se usa en Hospitals y Cases de Maternitat

De venta en Farmacies y Drogueries. — Pots a 60, 35 y 20 cèntims. — Agent en Espanya: JOAQUIM FAU, ARIBAU, 72.-BARCELONA. — *PODEN USARSE EN TOTES LES EDATS.*

SE VENEN

al Priorat, prop de Cornudella, unes propietats ab casa, 50 jornals de terra plantada de vinya y hort y 50 més d'herm, qu'es donarán a bon preu. S'hi cullen 300 cargues de vi, 100 quarteres d'ametlla, 100 de blat y unes 20 moltes d'oli.

Pera més informes dirigirse a aquesta administració.

Cultura Femenina

CONFERENCIES DE
CARME KARR

Donades al
Ateneu Barcelonés l'any 1910

Se ven a les principals llibreries. — Preu: UNA PESSETA

IMPOTENCIA

DE ABDOS SEXES
Radicalment curada a tota edat per les
PILDORES OURANIA
Nou descubriment. - Immens èxit.
Tractament enèrgich y sens perill.
Curació garantida ab un sol frasch.
Envio discret. Preu del frasch 10 franchs.
Frasch ab instruccions per correu, ptes. 12.
En Barcelona: VIUDA de SALVADOR ALSINA, - 4, Passatge del Crèdit.
LABORATOIRE NORDERN
— *31, passage du Hâvre, 31. PARIS.* —

¡FORA CABELLS BLANCHS!

—TINTURA SENS IGUAL—

Bayona-Pasajes

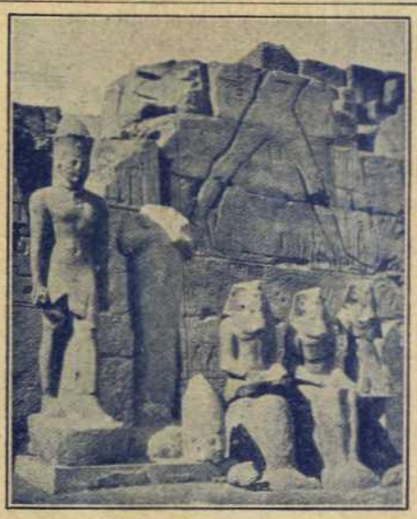
No n'useu d'altra que la sens igual de G. BERNAT, farmacèutich químich de Bayona. Immillorable pera comunicar á les canes son primitiu color. Higiénica, inofensiva: d'us molt fácil

¡Cuydado ab les falsificacions!

De venda: Principals perfumeries, y drogueries, perruqueries

RÒDA'L MÓN Y TÓRNA AL BORN

VIATGE DE
OLAGUER JUNYENT
AB UN PROLECH DE
MIQUEL UTRILLO

Egipte, India, Australia, Filipinas, Xina, Corea, Japó, Canadá y Estats-Units
400 planes ═══ 15 pessetes ═══ 500 gravats
Se ven en les principals llibreries y en aquesta Administració Mallorca, 287. - Barcelona

POESIES DE VICTORIA PENYA

Preu: 2 pessetes volum.

BELLESA

Ab el preciós DEPILATORI VICTORIA desapareix al acte el pel moxi de la cara, brassos, etz., y mata l'arrel sense irritar la pell.

Se garantisa. Un frasco: 4 pessetes.

Depósits: Madrid: Carrer San Bernardo, 15, Farmacia. — Barcelona. Carrer de Eacudillers Blanchs, n.º 1 farmacia Gibert, qui el remet per correu al que envihi 5 pessetes.

FÒRA PÈL MOXÍ

Polvos cosmétichs de FRANCH

DEPILATORI QUE NO IRRITA LA PELL

TREU EL PEL MOXÍ EN DOS MINUTS

MATA L'ARREL

BORRELL: Comte del Assalt, 52 (Carrer Nou). - BARCELONA

S'envia per correu certificat anticipant pessetes 3'50

ILUSTRACIO CATALANA - *FEMINAL* - Mallorca, 287. Barcelona - Suscripció: Un any 30 pessetes - Extranger: 35 franchs

Reservats tots los drets de propietat artistica y literaria

Paper de Fills d'A. Fábregas *Establiment gráfich Thomas-Barcelona*